

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

N.

6.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 19 Января — 1834 — Wilno. Piątek. 19 Stycznia.

ОФИЦИАЛЬНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ 8-го Января.

6-го ч. сего мѣсяца, въ день Богоуваженія Господня и празднованія рожденія Ея Императорскаго Высочества Великой Княгини Анны Павловны, совершена была въ Зимнемъ Дворцѣ Преосвященнымъ Митрополитомъ *Серафимомъ* Божественная Литургія въ Присутствіи Государи Императора и Ихъ Королевскихъ Высочествъ: Принца Оранскаго, сына его Принца Вильгельма Нидерландскаго и Принца Августа Виртембергскаго. — Члены Государственнаго Совета, Министры, Придворныя Особы, Сенаторы, Генералы, Штабъ- и Оберъ-Офицеры Гвардіи находились также при Литургіи, по окончаніи коей былъ крестный ходъ, слѣдовавшій чрезъ залы Дворца на устроенную у берега рѣки Невы Иордань, гдѣ происходило съ обыкновенною церемоніею водоосвященіе, при пушечныхъ выстрѣлахъ съ Петропавловской крѣпости, и окропленіе знаменъ и Штандартовъ роты Дворцовыхъ Гренадеръ и полковъ Лейбъ-Гвардіи. (С. П. В.)

Высочайшими Граматами Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена: *С. Станислава*: первой степени, 6 Декабря п. г.: Генераль-Маіоръ, Командиръ Гренадерскаго Его Величества Императора Австрійскаго полка *Полтининъ*, и 10 Декаб. Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, Членъ Комитета о конно-заводствѣ Россійскомъ *Лунинъ*. Тогоже ордена 2-й степени, 6 Декабря: Генераль-Маіоръ, Членъ артиллерійскаго отдѣленія военнаго ученнаго Комитета *Геггардтъ 1-й*, и Полковникъ Лейбъ Гвардіи Уланскаго полка Князь *Баератіонъ-Имеретійскій 1-й*, — 13 Декаб., Состоящій въ должности Полевого Генераль-Аудитора Дѣйствующей Арміи 5-го класса *Григорьевъ*. (С. В. и Р. И.)

Высочайшими Указами, данными Правительствующему Сенату, прошлаго 1833 года:

15 Декабря. Дежурному Штабъ-Офицеру Отдѣльнаго Гренадерскаго Корпуса, состоящему по Артиллеріи, Полковнику *Родіонову*, въ воздаяніе отличо-усердной службы, Начальствомъ засвидѣтельствованной, Всемилостивѣйше пожалованы въ вѣчное и потомственное владѣніе двѣ тысячи десятиныхъ земель, въ Великороссійскихъ Губерніяхъ.

21 Декаб. Предсѣдатель Тобольскаго Губернскаго Правленія, Статскому Совѣтнику *Мурасеву*, Всемилостивѣйше повѣлено быть Предсѣдателемъ Вятской Палаты Уголовнаго Суда.

Предсѣдатель Вятской Палаты Уголовнаго Суда, Коллежскій Совѣтникъ *Копыловъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ въ Статскіе Совѣтники съ повѣльемъ быть Предсѣдателемъ Тобольскаго Губернскаго Правленія.

Въ воздаяніе отличо-усердной и ревностной службы, Всемилостивѣйше пожалованъ старшій Чи-

WIADOMOŚCI URZĘDOWE.

Sankt-Petersburg dnia 8 Stycznia.

Dnia 6 t. m., w dzień Zjawienia się Pańskiego i obchodu narodzin JEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEJ KSIĘŻNY ANNY PAWŁOWNY, odprawiona była w Pałacu-Zimowym przez Najprzewielebniejszego Metropolitę *Serafima* Bozka Liturgia w Obecności CESARZA JEGOMOŚCI i Ich Królewskich WYSOKOŚCI: Księcia O- rańskiego, syna Jego Księcia Wilhelma Niderlandzkiego i Księcia Augusta Wirtemberskiego. — Członkowie Rady Państwa, Ministrowie, Osoby Dworu, Senatorowie, Jenerałowie, Sztabs-i-Ober-Oficerowie Gwardyi znajdowali się także na Liturgii, po skończeniu której była processya, postępująca przez sale Pałacu do przygotowanego u brzegu Newy Jordanu, gdzie ze zwyczajnemi obrzędami odbyło się poświęcenie wody, wśród wystrzałów działowych z twierdzy Petropawłowskiej, oraz pokropienie znamion i Sztandarów rotы Grenadyerów Pałacowych i półków Gwardyi. (G. S. P.)

Przez Na y w y ż s z e dyplomata, nayłaskawiey mianowani Kawalerami Orderu *S. Stanisława 1go stopnia*: 6 Grudnia z. r., Jenerał-Major, Dowódzca Grenadyerskiego Najjaśniejszego Cesarza Austryackiego półku *Poltin*; i 10 Grudnia, Rzeczywisty Radzca Stanu, Członek Komitetu Stad Rossyyskich *Lunin*. — Tegoż orderu 2go stopnia, 6 Grudnia: Jenerał-Major, Członek oddziału Artyllerycznego uczonego Woyskowego Komitetu *Gebhardt 1szy*, i Półkownik Gwardyi półku Ułanów Księże *Bagratiun-Imeretyyski 1szy*. — 13 Grudnia. Zostający w obowiązku Jenerał-Audytora Polnego Armii Działającej, 5tey klasy *Grygorjew*. (G. S. i R. I.)

Przez Na y w y ż s z e ukazy, dane Rządzącemu Senatowi, zeszłego 1833 roku:

15 Grudnia. Dyżurnemu Sztabs-Oficerowi oddzielnego Korpusu Grenadyerów, liczącemu się w Artylleryi, Półkownikowi *Rodionowu*, w nagrodę gorliwości odznaczoney służby; przez Zwierzchność zaświadczoney, nayłaskawiey nadane w posiadanie wieczne i potomne dwa tysiące dziesięcin ziemi, w Guberniach Wielko-Rossyyskich.

21 Grudnia. Prezydentowi Tobolskiego Rządu Gubernialnego, Radczy Stanu *Murawjewu*, Naymilszciey rozkazanoby być Prezydentem Wiatskiej Izby Sądu Kryminalnego.

Prezydent Wiatskiej Izby Sądu Kryminalnego, Radzca Kollegialny *Kopyłow*, nayłaskawiey wyniesiony na Radzcę Stanu z rozkazem być Prezydentem Tobolskiego Rządu Gubernialnego.

W nagrodę gorliwości odznaczoney służby, podniesiony Starszy Urzędnik Rzemieślniczej Komendy

новникъ мастерской команды для производства работъ въ Московской Губерніи, 9 класса *Ламони* въ восьмой классъ.

22 Декаб. Членъ Комитета о конно-заводствѣ Россійскомъ и Главный Директоръ Военныхъ Конскихъ Заведѣній, Штальмейстеръ *Козенъ*, при увольненіи, по прошенію его, за разстроеннымъ здоровьемъ отъ службы, Всемилостивѣйше пожалованъ въ Дѣйствительные Тайные Совѣтники.

24 Декаб. По засвидѣтельствованію Начальства объ отлично-усердной и ревностной службѣ Штата Провіантскаго Коммиссіонеры 6 класса *Кирилъ* и 9 класса *Веселъ*, Всемилостивѣйше пожалованы: первый въ пятой, а послѣдній въ восьмой классъ. (С. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ 6-го Января.

По поводу что Министръ иностранныхъ дѣлъ, Г. Ансильонъ, опасно теперь боленъ, Тайный Государственный Совѣтникъ Графъ Альвенслебенъ отправляется въ Вѣну въ званіи Прусскаго Уполномоченнаго при тамошнемъ дипломатическомъ собраніи. Равномѣрно здѣсь утверждаютъ, что нашъ Посолъ въ Лондонѣ, Баронъ Бюловъ, отправится также въ Вѣну. — Дворъ нашъ большое принимаетъ участіе въ состояніи здоровья Министра Ансильона, извѣстнаго по своему искусству въ дипломатіи. Наслѣдникъ престола три часа провелъ въ комнатѣ больного, который былъ прежде учителемъ Его Высочества. (С. С.)

А в с т р і я.

Вѣна 27-го Декабря.

Въ Пестскій Университетъ поступило на текущій учебный годъ всего 1666 студентовъ; изъ нихъ 83 посвящаютъ себя Богословію; 224 Правовѣдѣнію, 406 Врачебной наукѣ, 390 Хирургіи, 68 Фармаціи, 56 Повивальному искусству; — (сіе послѣднее въ первой половинѣ года преподается на нѣмецкомъ, а во второй на венгерскомъ языкѣ); 47 Ветеринарной наукѣ, 365 Философіи и 27 Геометріи. 1116 изъ сихъ студентовъ вѣроисповѣданія Римско-Католическаго, 2 Греко-Уніятскаго, 79 Греческаго, 124 Протестантскаго, 93 Реформатскаго, и 25 Еврейскаго.

— Въ *Швабскомъ Меркуріѣ* помѣщено слѣдующее извѣстіе изъ Северо-западной Швейцаріи: Теперь вниманіе заботящихся о благѣ своего отечества Швейцаровъ устремлено на Кантонъ Вернь, который, по видимому, вознамѣрился произвести преобразование Швейцаріи.

— 31 Декабря —

За нѣсколько дней предъ симъ отправлена отсюда въ Инсбрукъ сдѣланная Художникомъ Юганомъ *Шаллеромъ*, по заказу Тиролевскихъ сословій, колоссальная статуя знаменитаго Андрея *Гобера*. Она будетъ поставлена тамъ въ особой часовнѣ, какъ памятникъ для грядущихъ поколѣній о дѣлахъ ихъ предковъ. (С. П. В.)

— 1-го Января. —

Фельдмаршалъ Баварскихъ войскъ, Князь Вреде пріѣдетъ въ нашу столицу, для участвованія въ дѣйствіяхъ здѣшняго конгресса. Хотя прибыло уже здѣсь нѣсколько изъ высшихъ офицеровъ Германскаго союза, которые доставятъ надлежащія объясненія къ предполагаемому преобразованію войскъ сего Союза, однакожь опытность и дарованія Князя Вреде весьма будутъ способствовать къ приведенію въ дѣйствіе образованія войска согласно съ волею начальниковъ. (С. С. В.)

Линцъ 24 Декабря.

Теперь дѣятельно занимаются укрѣпленіемъ нашего города, который къ слѣдующей веснѣ приведенъ будетъ въ совершенное оборонительное состояніе. Всѣми работами управляетъ Его Императорское Высочество Эрцгерцогъ *Максимиліанъ*, котораго труды въ семъ отношеніи особенно важны по тому, что трудно найти другое военное мѣсто, которое представляло бы такіа удобства для непреодолимой крѣпости и было бы возстановлено съ столь малыми издержками.

Пестъ 24 Декабря.

Въ иностранныхъ газетахъ было объявлено, что Король потребовалъ отъ Венгріи набора 25,000 человекъ, и что Далмація будетъ присоединена къ Венгріи. Первое извѣстіе вовсе ложно; на счетъ же послѣдней мѣры, не лзя еще сказать теперь ничего опредѣлительнаго. (С. П. В.)

— 26 Декабря —

Доноситъ изъ Ерлау, что тамошняя Коммиссія подъ предсѣдательствомъ Вице-Канцлера Кетвеса, назначенная для разсмотрѣнія происходившихъ здѣсь возмущеній, все уже открыла. Доказано, что всѣ противу законныя дѣйствія, несправедливыя, нападенія, смертоубійства и проч. совершены партією Графа Ке-

до до выконыванія работъ въ Москвѣ Губерніи, гтеу классы *Ламони* до ѳсмей классы.

22 Grudnia. Członek Komitetu Stad Rossyyskich i Główny Dyrektor Woyskowych zaprowadzeń Stadnych, Koniuszy *Kozens*, przy uwolnieniu, na własną prośbę, dla zruynowanego zdrowia, od służby, nayłaskawiey wyniesiony na Rzeczywistego Radcę Taynego.

24 Grudnia. Po zaświadczeniu Zwierzchności o służbie gorliwością odznaczoney, Etatu Prowiantskiego Komissyonierowie, 6tey klasy *Kirylin* i 9tey klasy *Weselli*, nayłaskawiey podniesieni: pierwszy do piątey, a ostatni do 6smej klasy. (G. S.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y.

Berlin d. 6 Stycznia.

Ponieważ Minister spraw zagranicznych, P. Ancillon, zapadł w niebezpieczną słabość, wyjeżdża do Wiednia jako Pruski pełnomocnik, przy tamiecznych układach tajny Radzca rządowy, Hr. Alvensleben. Również tu utrzymują, że nasz Posel w Londynie, Baron Bülow, uda się do Wiednia. — Nasz dwór mocno się troszczy o stan zdrowia Ministra Ancillona, który znany powszechnie ze swey biegłości w dyplomacyce. Następca tronu bawił onegdaj przez 5 godzin w pokoju słabego, który był przedtém jego nauczycielem. (Gaz. Codz.)

A u s t r y a.

Wiedeń dnia 27 Grudnia.

Do Uniwersytetu w Peście zapisało się w bieżącym roku naukowym 1666 studentów; z tej liczby 83 poświęca się Teologii, 224 Prawoznawstwu, 406 Medycynie, 390 Chirurgii, 68 Farmacji, 56 Akuszeryi, (ten ostatni przedmiot w pierwszej połowie roku wykłada się w niemieckim, w drugiej zaś w węgierskim języku); 47 Weterynaryi, 365 Filozofii, i 27 Jeometrii. Zpomiedzy nich 1,116 jest religii Rzymско-Katolickiej, 2 Greko-Unitskiej, 79 Greekiej, 124 Protestantckiej, 93 Reformowanej, i 25 Żydowskiej.

— W *Szwabskim Merkurym* umieszczona jest następująca wiadomość z północno-zachodniej Szwaecaryi: „Teraz uwaga gorliwych o dobro swej oyczyzny Szwaecarów, zwrócona jest na Kanton Bernenski, który, jak widać, zamierzył uczynić przekształcenie Szwaecaryi.

— Dnia 31. —

Przed kilką dniami wysłano ztąd do Insprucku; zrobiony przez artystę Jana *Szallera*, obstalowany przez Stany Tyrolskie, kolosalny posąg znamenitego Andrzeja *Hofera*. Będzie on tam postawiony w oddzielnej kaplicy, jako pomnik dla następnych pokoleń o dziełach ich przodków. (G. S. P.)

— Dnia 1 Stycznia. —

Bawarski Feldmarszałek Xiążę Wrede ma do naszey stolicy przybyć, gdyż będzie miał udział w naradach tuteyszego zjazdu. Chociaż znajduje się tu już kilku zdolnych wyższych Oficerów Rzeszy Niemieckiej, którzy podadzą potrzebne objaśnienia do przedsięwzięć się mającey reformy woyska Niemieckiego, wszelako doświadczenie i talent Xięcia Wrede przydadzą się bardzo do wykonania organizacyi woyska według woli naczelników. (Gaz. Codz.)

Lintz 24 Grudnia.

Nad obwarowaniem naszego miasta czynnie pracują, i następujące wiosny przyprowadzone będzie do zupełnego stanu obrony. Wszystkiemi robotami kieruje J. C. Wysokość Arcy-Xiążę Maxymilian, którego trudy w tym względzie szczególnie ważne są dla tego, iż trudno znaleźć drugi punkt wojenny, któryby wystawiał tyle dogodności dla potężnej twierdzy, i był opatrzony tak małym kosztem.

Pest 24 Grudnia.

W cudzoziemskich gazetach rozgłoszono, iż Król potrzebował od Węgier zaciągu 25,000 żołnierzy, i że Dalmacya będzie przyłączona do Węgier. Pierwsza wiadomość zupełnie fałszywa; co się tyczy ostatniej, nie teraz stanowczego powiedzieć nie można. (G. S. P.)

— 26 Grudnia. —

Donoszą z Erlau, że tamieczna kommissya, pod przewodnictwem wice kanclerza Cötvös, wyznaczona do rozpoznania zdarzonych tam zawichrzeń, wszystko już wykryła. Jest rzeczą dowiedzioną, że wszystkie okropaności, bezprawia, napady, zabójstwa i t. d. zrządziło stronnictwo Hrabi Keglevich. Jeden urzędnik, który był

глевича. Одинъ изъ чиновниковъ, который былъ самымъ усерднѣйшимъ исполнителемъ воли сего Графа, отнялъ себѣ жизнь выстрѣломъ въ минуту, когда его хотѣли вести въ слѣдственную Коммиссію. Всѣ возраженія противу духовенства признаны сего Коммиссіею несправедливыми. Многіе изъ соучастниковъ возмущенія состоятъ подъ арестомъ, и въ половинѣ текущаго Генваря послѣдуетъ рѣшеніе по сему дѣлу. (*Gaz. Codz.*)

ГЕРМАНИЯ. Мюнхенъ, 3-го Января.

Правительство назначило 10,000 ренскихъ злотыхъ въ награжденіе тому, кто откроетъ убійцу Каспера Гаузера.

Карльсруэ 3-го Января.

Забытая исторія Каспера Гаузера возбудила со времени умерщвленія сего несчастнаго опять живѣйшее участіе и доставляетъ ежедневнымъ разговорамъ новые предметы, въ чемъ особыя обстоятельства здѣсь содѣйствуютъ. Ходятъ слухи, что передъ самымъ убійствомъ открыто слѣдъ, по которому отечества Гаузера и злодѣянія, котораго онъ палъ жертвою, не въ направленіи Богеміи и Венгріи, но на западѣ отыскивать надлежитъ. (*Gaz. Codz.*)

Отъ береговъ Майна, 3-го Января.

Многіе изъ почетныхъ, преимущественно ученыхъ и частію богатыхъ жителей города Франкфурта, намѣрены будущею весною переселиться вмѣстѣ съ Докторомъ Фалленомъ изъ Гиссена въ Америку. (*Dzien. Powszech.*)

ИТАЛІЯ. Римъ 19 Декабря.

Послѣдній Эдиктъ Папы къ Испанскимъ Епископамъ не заключаетъ въ себѣ ничего благопріятнаго для Португальской Королевы; въ немъ ясно показана законность правъ Д. Мигуэля на наслѣдіе Престола. Повѣренный въ дѣлахъ Д. Маріи да Глоріи, послѣ запрещенія упоминать имя ея въ церковной молитвѣ, хотѣлъ сложить съ себя свое званіе, но будучи убѣжденъ Французскимъ Министромъ, рѣшился наблюдать, какъ будетъ вести себя Папа.

— Недавно по всей Италіи было чувствуемо небольшое землетрясеніе; оно однакоже прошло, не причинивъ никакого вреда. (*C.H.B.*)

— 26 Декабря —

Около внѣшнихъ укрѣпленій замка Св. Ангела предприняты теперь значительныя работы, что римскимъ политикамъ подало поводъ къ разнымъ заключеніямъ. Но даже и безъ политическихъ причинъ необходима была починка древнихъ каменныхъ стѣнъ; только бережливость въ издержкахъ препятствовала начатію сихъ работъ, до того времени.

— Генераль Ровинетти, назначенный теперь начальникомъ 4-й бригады Арміи новаго состава, былъ при жизни Папы, Пія VII, образователемъ корпуса римскихъ жандармовъ. (*Gaz. Cod.*)

Анкана 11-го Декабря.

Съ пришедшимъ изъ Корфу Греческимъ судномъ получено извѣстіе, что отправленные въ Мюнхенъ изъ Навпаліи на пакеботахъ 22 молодые Греки, коихъ родственники отличились въ войнѣ за независимость, прибыли туда. (*C.H.B.*)

Туринъ 17 Декаб.

Е. Кор. В-ство пожаловало своему агенту при Императорскомъ Россійскомъ Дворѣ Маркизу Доменико Пажето, и своему главному Консулу въ Одессѣ, Гаэтану Миланта, крестъ Св. Мауріція и орденъ Лазаря. (*A.P.S.Z.*)

ШВЕЦІЯ И НОРВЕГІЯ.

Стокгольмъ, 27 Декабря.

Его Величество изволилъ назначить: 5000 Рейхс-талеровъ ассигнаціями въ награду тому, кто изобрѣтетъ лучшій и дешевѣйшій способъ сушить, въ короткое время, невымолоченную рожь; 3000 тому, кто найдетъ удобнѣйшій способъ сушить вымолоченную рожь; и 2000 изобрѣтателю удобнѣйшаго амбара для ржи, въ которомъ бы могла сохраняться безъ поврежденія и сырая рожь. (*C.H.B.*)

ШВЕЙЦАРІЯ. Нейшатель 21 Декабря.

Въ Конторѣ здѣшняго Конституціонеля открыта подписка въ пользу жителей Кантона Швицъ, кои пострадали въ слѣдствіе военныхъ занятій Союза. Изъ мѣстечка, гдѣ это случилось, уже отправлена въ Швицъ сумма въ 1,060 франк. (*A.P.S.Z.*)

Цюрихъ, 25 Декабря.

Кажется, что вліяніе партій радикаловъ начинаетъ уменьшаться. Покушеніе оной сдѣлать на будущій годъ Троксиера Главою большаго Совѣта, а Со-

нагорливымъ нарѣдзіемъ tego Hrabiego, zastrzelił się w chwili, kiedy go do śledztwiennej Komisji prowadzić cheiano. Wszystkie zarzuty przeciw duchowieństwu uważa Komisja za niesłuszne. Wielu sprawców zawichrzeń zostaje w więzieniu, a w połowie stycznia ma być wydany wyrok. (*Gaz. Codz.*)

НИЕМЦЫ.

Monachium dnia 3 Stycznia.

Rząd wyznaczył 10,000 zł. reń. nagrody dla tego, któryby odkrył zabójcę Kaspra Hauzera.

Kalsruhe dnia 3 Stycznia.

Zapomniana historia Kaspra Hauzera wzniesiła od czasu zamordowania tego nieszczęśliwego znowu najwyższą interessowność, i dostarcza codziennej rozmowie, ciągle ponawiającej się materji, do czego się szczególnie okoliczności tu przyczyniają. Biegają wieści o śladzie, który przed samem morderstwem wykryty został, a w skutek którego, oyczyny Hauzera i zbrodni na nim spełnionej, nie w kierunku Czech i Węgier, lecz na zachodzie śledzić wypada. (*Gaz. Codz.*)

Od brzegów Menu 3 Stycznia.

Wielu szanownych ludzi w Frankforcie, zwłaszcza uczonych i po części znaczny majątek posiadających, postanowiło wynieść się na przyszłą wiosnę wraz z Doktorem Fallen z Gissen do Ameryki.

(*Dzien. Powsz.*)

ВЛОСНУ.

Rzym dnia 19 Grudnia.

Ostatni Edykt Papieński do Hiszpańskich Biskupów nie zawiera w sobie nic przychylnego dla Królowej Portugalskiej; w nim wyraźnie okazana jest słuszność praw Don Miguela do dziedzictwa Tronu. Sprawujący interesa Donny Maryi da Gloria, po zabronieniu wspominania jej imienia w modlitwach kościelnych, chciał złożyć z siebie swój urząd, lecz wstrzymany od tego kroku przez Ministra Francuzkiego, postanowił uważać postępowanie Papieża.

— Nie dawno w całych Włoszech dało się czuć małe trzęsienie ziemi; przeszło jednakże, nie sprawiwszy żadnej szkody. (*G.S.P.*)

— Dnia 26 Grudnia. —

Około zewnętrznych fortyfikacyj zamku Sw. Anioła przedsięwzięte są teraz znaczne roboty, co Rzymskim politykom daje powód do wielu domniemywań. Ale bez politycznych nawet względów potrzebna była naprawa starych murów, i tylko szczerzenie kosztów wstrzymało te roboty do tej chwili.

— Jenerał Rovinetti, który został mianowany dowódcą 4 brygady nowo tworzącej się Armii, był za Piusa VII, organizatorem Rzymskiej żandarmerji.

(*G.C.W.*)

Анкана dnia 11 Grudnia.

Przez przybyły z Korfu statek grecki otrzymano wiadomość, że wysłani do Monachium z Nauplii statkiem pocztowym 22 młodzieńców greckich, których krewni odznaczyli się w wojnie o niepodległość, tam przybyli. (*G.S.P.*)

Туринъ 17 грудня.

J. K. M. raczył udarować swego Agenta przy Cesarскимъ Россійскимъ Дворѣ Markiza Dominika Pageto i swego głównego Konsula w Odessie Gaetana Milanta, krzyżem Sw. Maurycego i orderem Łazarza.

(*A. P. S. Z.*)

ШВЕЦЫЯ И НОРВЕГІЯ.

Sztokholm dnia 27 Grudnia.

Król przeznaczył 5,000 Reichstalarów w biletach bankowych nagrody temu, kto wynajdzie najlepszy sposób suszenia w krótkim czasie niemłóconego żyta; 3,000 temu, kto poda najdogodniejszy sposób suszenia wymłóconego zboża; zaś 2,000 temu, kto poda wzór najdogodniejszego śpichrza na żyto; w którymby mogło być przechowywane bez zepsucia i surowe żyto. (*G.S.P.*)

ШВЕЙЦАРІЯ.

Neufchatel 21 grudnia.

W biurze tu wychodzącej gazety Constitutionnel, otwartą została subskrypcja na rzecz mieszkańców kantonu Schwyz, którzy ponieśli szkody, z przyczyny zajęcia militarnego przez woyska Związku. Z miasteczka, gdzie to zaszło, już wyprawiono sumę na 1,060 fr. do Schwyz. (*A.P.S.Z.*)

Zurych 25 Grudnia.

Zdaje się, że wpływ stronnictwa radykalistów zaczyna się zmniejszać. Zamiar jego by na rok przyszy uczynić Troxiera Naczelnikiem Wielkiej Rady,

вѣтника Правительства *Шауфельбуля* Главою Малаго Совѣта, было неудачно. Равнымъ образомъ и должность Вице-Президентовъ обоихъ присутствій возложена на людей умѣренной партіи. Окружные выборы нынѣшняго мѣсяца должны также весьма уменьшить число радикаловъ въ большомъ Совѣтѣ. Назначавшаяся въ Цюффингъ Конференція охранительнаго сословія отложена до Января мѣсяца. (С.П.В.)

— Съ нѣкотораго времени много Езуитовъ оставило *Фрейбургъ*. Всѣ Белгійскіе Езуиты, равно какъ въ *Ухландіи* и *Валлисѣ*, въ отечество свое отозваны. Отъ чего Монастыри или коллегіумы въ *Ситтенѣ*, *Бригѣ* и *Фрейбургѣ* много отличающихся потеряли преподавателей. Французы даже получили повелѣніе, возвращаясь во свояси, гдѣ они публично обучаютъ, хотя не признаны духовнымъ обществомъ. Много также знатныхъ фамилій оставило *Фрейбургъ*, а въ ихъ числѣ и Княгиня *Бласасъ* съ сынами своими. (А.Р.С.З.)

Б е л г і я. Брюссель, 30 Декабря.

Военнымъ Губернаторамъ и Комендантамъ объявлено, что отпуски солдатамъ линейныхъ полковъ могутъ быть продолжены до 1-го Апрѣля. (С.П.В.)

— 4 Января. —

По новѣйшимъ донесеніямъ изъ Египта, судна съ бельгійскою флагою имѣютъ тамъ свободный входъ, а бельгійскіе товары и плоды тѣмъ только подвержены налогамъ, которымъ и прочіе народы состоящіе въ отношеніяхъ съ Египетомъ. (Газ. Кодз.)

— 7 Января. —

Третьяго дня вечеромъ, Герцогъ Орлеанскій прибылъ сюда и остановился въ Королевскомъ дворцѣ — Военный Министръ вчера отправился въ *Намюръ*. *Антверпенъ* 6 Января.

Вчерашній вечеръ и сего дня еще говорятъ о безпокойствіяхъ, происходившихъ въ *Утрехтѣ*: но во все не было подлинныхъ тому доказательствъ (А.Р.С.З.)

Ф р а н ц і я. Парижъ, 26 Декабря.

Вчера, послѣ посѣщенія Королевскою фамиліею корабля „*Луксоръ*“ на оный прибыло много любопытныхъ, желавшихъ видѣть привезенный обелискъ. Въ числѣ ихъ находился Г. *Жофруа-Сенъ-Гилеръ*, который идя на верхъ, потерялъ равновѣсіе и упалъ въ воду. За нимъ тотчасъ бросились стоявшіе на палубѣ матросы и успѣли, не смотря на быстроту рѣки, спасти его. Къ счастью, въ самое это время тутъ былъ Королевскій Лейбъ-Медикъ, Г. *Маркъ*, онъ объявилъ, что знаменитый Академикъ сей только легко ушибся.

— 27 Декабря. —

Въ первое засѣданіе Коммисіи объ Алжирскихъ дѣлахъ предложены были ей вопросы, на которые Правительство желаетъ получить отвѣтъ. Оные состоятъ въ слѣдующемъ: Страна прежняго Алжирскаго Регентства имѣетъ ли здоровый климатъ, и способна ли къ населенію и воздѣлыванію Европейцами безъ особенной потери въ людяхъ? Обладаніе Алжиромъ можетъ ли, безъ большихъ новыхъ жертвъ, вознаграждать въ скоромъ времени за принесенныя уже пожертвованія? Какой родъ правленія должно ввести въ новой области? Какъ далеко можно распространить чрезвычайную власть Главнокомандующаго? Полезно ли будетъ до введенія новаго образа правленія нарядить строгое слѣдствіе о прошедшихъ дѣлахъ?

— Въ *Тулонѣ* получены извѣстія изъ *Алжира*, отъ 15 Декабря. Генераль *Трезель* пріѣхалъ туда изъ *Буджій*, поручивъ начальство въ семь послѣднемъ мѣстѣ Полковнику *Дювиверу*. Въ Алжирѣ вообще думаютъ, что *Блида* немедленно занята будетъ легіономъ иностранцевъ; начальство въ семь городѣ получитъ Генераль *Тробрианъ*. Школы взаимнаго обученія въ Алжирѣ посѣщаются многими туземцами. Дѣти Мавровъ и Жидовъ очень легко выучиваются французскому языку. Съ послѣднимъ изъ Франціи прибывшимъ кораблемъ, получены многія порученія о покупкѣ земель.

— Окрестности *Ліона* обезпокоиваются теперь шайкою разбойниковъ. Ночью на 22-е Декабря, 8 вооруженныхъ человекъ остановили дилижансъ въ 2 часахъ пути отъ *Ліона* и принудили почтальона, кондуктора и 13 пассажировъ вытти изъ кареты и лечь лицомъ на земь. Между тѣмъ какъ 6 разбойниковъ смотрѣли за ними съ прицѣленными ружьями, прочіе двое обыскивали карету и забрали всѣ находившіяся въ ней наличныя деньги, суммою до 42,000 франковъ; прочія вещи были оставлены. Послѣ того они позволили пассажирамъ, кондуктору и почтальону занять опять свои мѣста, наказавъ послѣднему ѣхать какъ можно скорѣе. Разумѣется, что э-

Радцѣ за рządu *Szaufelbula* главою маłej rady, pozostał bez skutku. Podobnie i urząd Wice-Prezydenta obu zgromadzeń włożony został na osoby umiarkowanego stronnictwa. Okręgowe wybory teraźniejszego miesiąca mogą także wcale zmniejszyć liczbę radykalistów w wielkiej Radzie. Mająca być назначoną w Zofindze konferencja zgromadzenia obronczego, odłożoną została do miesiąca stycznia. (G. S. P.)

— Od niejakiego czasu wiele Jezuitów *Freiburg* opuściło. Wszyscy Jezuiti Belgijscy równie w *Uechlandii*, jak w *Walezji*, do oyczyzny swej powołani zostali. Przez co klasztory czyli Kollegia w *Sitten*, *Brieg* i *Freiburgu* wielu odznaczających się straciły nauczycieli. Francuzi nawet otrzymali rozkaz, do Francji powracać, gdzie oni publicznie uczą, chociaż nie są prawnie za duchowną korporacją uznani. Wiele też znaczniejszych domów z *Freiburga* wyjechało, a w liczbie ich i Xieźna *Blacas* ze swymi synami. (A.P.S.Z.)

Б е л г і я. Bruxella 30 Grudnia.

Wojennym Gubernatorom i Komendantom objawiono, iż urlopy dla żołnierzy półków liniowych mogą być przedłużone do 1 Kwietnia. (G. S. P.)

— 4 Stycznia. —

Według najnowszych doniesień z Egiptu, okręty z Belgijską banderą wolno tam bywają przypuszczane, a Belgijskie towary i płody tylko tym podlegają podatkowi, jakim inne z Egiptem w związku zostające narody. (Газ. Кодз.)

— 7 Stycznia. —

Zawczora wieczoremъ, Xieźe *Orleański* tu przybył i stanął w pałacu Królewskimъ. — Minister woj-skowy wczora do *Namur* wyjechał.

Antwerpia 6 Stycznia.

Wczora wieczoremъ i dzisiaj jeszcze mówią o rozruchach, w *Utrechcie* wybuchłych: ale zgoda nie było autentycznych na to dowodów. (А.Р.С.З.)

Ф р а н ц я. Paryż dnia 26 Grudnia.

Wczora po odwiedzeniu przez Królewską Fami-lią statku *Luxor*, przybyło nań wielu ciekawych, chcących widzieć przywieziony obelisk. W ich liczbie był i P. *Jeffroi-Saint-Hilaire*, który, stępując wgórę, stracił równowagę i wpadł do wody Wnet za nim rzucili się stojący na pokładzie matkowie i potrafili, pomimo bystrości rzeki, go uratować. Szczęściem, właśnie w tę porę był tamże Królewski Medyk P. *Marque*, który oświadczył, iż znakomity ten Akademik lekkiego tylko doznał wstrząśnienia. (G.S.P.)

— Dnia 27 Grudnia. —

Na pierwszém posiedzeniu Kommissyi, na interessa Algieru ustanowionej, wniesiono pytania, na które Rząd potrzebuje odpowiedzi. — Zawierają się one w tém: Czyli kraj byłej regencyi Algieru zdrowym jest i zdolnym do zaludnienia Europejczykami i uprawiania, bez szczególnej utraty ludzi? Czyli posiadanie Algieru może bez wielkich nowych ofiar, nagrodzić w prędkim czasie poniesione już ofiary? Jaki kształt Rządu należy zaprowadzić w nowey prowincyi? Jak daleko rozciągnąć można nadzwyczajną władzę głównego wodza? Czyli pożyteczna będzie, nim się zaprowadzi nowy kształt Rządu, zając się ściśtem wysledzeniem przeszłych wypadków?

— W *Tulonie* otrzymano doniesienia z Algieru dnia 15 Grudnia. Jenerał *Trezel* przybył tu z Bugii, oddawszy dowództwo w tém mieście Półkownikowi *Duvivier*. W *Algierze* powszechnie mniemają, że *Bliđe* bez zwłóki зайmie legia cudzoziemska; dowództwo w tém mieście otrzyma Jenerał *Trobriant*. Szkoły wzajemnego uczenia są uczęszczane przez licznych krajowców. Dzieci Maurytańskie i Żydowskie uczą się z łatwością języka francuzkiego. Ostatni okręt, przybyły z Francji, przywoził mnóstwo poleceń względem kupli gruntów.

— Okolice *Lugdunu* napastowane są przez bandy złoczyńców. W nocy na 22 Grudnia, 8 uzbrojonych ludzi, zatrzymało dyliżans o 2 godziny drogi od *Lugdunu*, i zmusiło postyliona, konдуктора i 15 passażerów wysiąść z karety i położyć się twarzą na ziemi. Tym czasem, gdy 6 zbójców pilnowało ich z przyłożoną bronią, inni dwaj przetrząsali karetę, i zabrali około 42,000 franków, które się tam znajdowały, inne rzeczy zostawiono. Poczém pozwolili passażerom, konдукtorowi i postylionowi wrócić na swe miejsca, zaleciwszy ostatniemu oddalić się jak najszybciej. Rozumie się, że to było spełnione ze wszelką ściślnością

то было исполнено со всею точностью. До сих пор Полиция не успела еще отыскать следа сих разбойников.

— *Оттуда же, 28 Декабря* —

Его Величество при посещении парохода „Лукосорь“ повелел раздать экипажу оного 2000 франков.

— По предложению Военного Министра резервные кавалерийские дивизии Северной армии и корпуса, расположенного у Люневилля, распущены. (С. П. В.)

— Комиссия прошений Палаты Депутатов в будущем месяце составит из следующих Членов: Гг. Гальяр-Кельбертенз, Кератри, Фульширонз, Бедошз, Амилло, Сепе, Ларибуассерз, Боденз и Малле.

— Известно, что обь дѣвицы *Дюгиньи* были суждены за то, что укрывали у себя Герцогиню Беррийскую и имѣли тайно въ своемъ жилище, печатный станокъ, что защищенные красноречіемъ адвоката *Геннекена*, онъ были оправданы какъ въ первой инстанціи Нантскимъ исправительнымъ судомъ, такъ и во второй Реннскимъ Королевскимъ Судомъ. Послѣ сего Генераль Прокуроръ перенесъ дѣло въ Кассационный Судъ, который во вчерашнемъ засѣданіи своемъ, продолжавшемся четыре часа, по сему предмету произнесъ слѣдующее рѣшеніе: „Такъ какъ съ одной стороны тайное храненіе печатнаго станка, хотя бы онъ и не былъ въ употребленіи, служить уже достаточною причиною къ примѣненію закона 21 Ок. 1824 г.; съ другой же не доказано, чтобы станокъ сей принадлежалъ дѣйствительно дѣвицамъ *Дюгиньи*, и какъ Реннскій Королевскій Судъ нашелъ, что 248 статья Уголовныхъ узаконеній, касается только укрывательства лицъ, приговоренныхъ къ наказанію, то Кассационный Судъ признаетъ дѣло сіе не подлежащимъ его разбирательству.“

— Жители Нанта подали въ Палату Депутатовъ прошеніе обь измѣненіи порядка выборовъ.

— Маршалъ *Монсей*, недавно назначенный Губернаторомъ Инвалиднаго дома, находится въ своемъ помѣстьѣ, на 100 часовъ разстоянія отъ Парижа, а потому еще неизвѣстно, приметъ ли онъ помянутую должность.

— *Оттуда же, 29 Декабря* —

Въ газ. *Courrier Français* пишутъ: что въ непродолжительномъ времени Палата Депутатовъ будетъ представлена, за подписаніемъ весьма многихъ особъ, просьба, о дозволеніи фамилии Наполеона возвратиться во Францію.

— Не далеко отъ Ст. Фонда на дилижансѣ, вхавшій изъ Нима, напали разбойники и захватили всѣ находившіяся въ немъ деньги, суммою въ 40,000 франковъ.

— Пишутъ изъ *Перпиньяна* отъ 21 Декабря, что вдовствующая Королева Испанская пожаловала Префекту Департамента *Геро* (de Héault), Г-нъ *Ахиллу Беже*, орденъ Изабеллы Католической. (С. П. В.)

— 3 Января —

Генераль Бертрамъ представилъ въ Палату просьбу, обь отмѣнѣ закона, по которому особамъ принадлежащимъ къ фамилии Наполеона воспрещено было пребываніе во Франціи.

— Доносятъ изъ Сарагоссы, что начальники инсургентовъ Баронъ Гервесь, вмѣстѣ съ своимъ сыномъ, а также нѣсколько другихъ начальниковъ, пойманы крестьянами изъ округа Теруэль въ Аррагоніи.

— Увѣряютъ, что число просьбъ, которыя въ продолженіи настоящаго засѣданія представлены будутъ въ Палату Депутатовъ, относительно перемѣны закона о выборахъ, простираться будетъ до 200.

— *Gazette de France* въ началѣ сегодняшнихъ своихъ извѣстій, помѣщаетъ адресъ съ поздравленіемъ Герцогини Беррийской, Герцогу Бордо и роялистамъ.

— Вчера, въ засѣданіи Палаты Перовъ, послѣ признанія правъ 4 новыхъ Перовъ, разошлись Перы по своимъ отвлеченіямъ для разсмотрѣнія проекта адреса. Публичное засѣданіе закрыто было въ продолженіи двухъ часовъ, изъ чего заключить можно, что въ проектѣ сдѣланы нѣкоторыя перемѣны. Въ 5 часовъ возвратились всѣ Перы въ залъ засѣданій, а Графъ Моле прочиталъ адресъ, въ которомъ ничего болѣе не было, кромѣ описанія рѣчи Короля; адресъ сей принятъ большинствомъ 96 голосовъ противъ 4. Послѣ того избрано по жребію большую депутацію изъ 20 Перовъ, которые, подъ предводительствомъ Президента, должны поднести Королю адресъ.

— Съ 1-го текущаго Января будутъ издаваемы въ Мадридѣ 7 новыхъ журналовъ; такимъ образомъ число Мадридскихъ Журналовъ возвысится на 18.

— Журналъ *Sentinelle de Bayonne* доноситъ обь испанскихъ дѣлахъ слѣдующее: „Стычка подъ Гверникою была одна изъ кровопролитнѣйшихъ, которыя случились въ продолженіи настоящей войны; подробнѣйшихъ о семъ свѣдѣній ожидаемъ ежедневно. Гвер-

Поліція не здохла до сихъ поръ отыскать следа сихъ разбойниковъ.

— *Дня 28 Грудня.* —

Ж. К. Мошъ при odwiedzeniu statku *Luxor* rozkazał rozdzielić pomiędzy ekwipaż jego 2,000 franków.

— Na wniosek Ministra wojny rezerwowe dywizye Jazdy Armii północnej i korpusu rozłożonego pod Lunevillem rozpuszczono.

— Komisya prośb Izby Deputowanych ma się złożyć w przyszłym miesiącu z następujących Członków: PP. Gaillard-Quailbertin, Keratri, Fulchiron, Bedoche, Amilot, Sape, Lariboissière, Bodin i Mallet.

— Wiadomo, że obie Panny *Duguignie* były oddane pod Sąd, za przechowywanie u siebie *Xięźney Berry* i za to, że miały w swém mieszkaniu warsztat drukarski, że bronione przez wymownego Adwokata *Hennequin* zostały uniewinnione, tak w pierwszej instancji przez Sąd poprawczy w Nantes, jako też w drugiej przez Sąd Królewski w Rennes. Potém Jeneralny Prokurator przeniósł sprawę do Sądu Kassacyjnego, który na wczorajszym swém posiedzeniu; przez 4 godzin trwającem, wydał w tym przedmiocie następujący wyrok: „Ponieważ z jednej strony tajemne ukrywanie warsztatu drukarskiego, chociażby on nawet nie był używanym, dostatecznem jest do zastosowania prawa z dnia 21 października 1824 roku; z drugiej zaś nie dowiedziono, ażeby warsztat ten należał rzeczywiście do panien *Duguignie*, Sąd zaś Królewski w Rennes znajduje, że 248 artykuł prawa karnego odnosi się tylko do ukrywania osób, na karę skazanych; Sąd przeto Kassacyjny uznaje sprawę takową za nienależącą do jego rozstrzygania.“

— Mieszkańcy Nantes podali do Izby Deputowanych prośbę o odmienienie porządku wyborów.

— Marszałek *Moncey*, mianowany nie dawno Gubernatorem domu Inwalidów, znajduje się w swym majątku, o 100 godzin drogi od Paryża, nie wiadomo przeto jeszcze czyli przyymie on pomieniony obowiązek.

— *Dnia 29 Gрудня.* —

Gazeta *Courier-Français* zawiera: że wkrótce do Izby Deputowanych podana będzie z podpisem nader wielu osób, prośba o dozwole nie familli Napoleona powrotu do Francji.

— Niedaleko St-Fond napadli rozbojnicy na dyliżans jadący z Nimes i zabrali wszystkie będące w niem pieniądze, na summic 40,000 franków.

— Piszą z *Perpignan* pod dniem 21 Gрудня, że Królowa Hiszpańska, wdowa, ozdobiła Prefekta Departamentu de Héault, P. Achillesa *Beget*, orderem Izabelli Katolickiej. (G.S.P.)

— D. 3 Stycznia. —

Jenerał Bertrand złożył na stole izby petycyą, w której proponuje cofnięcie prawa, na mocy którego członkom rodziny Napoleona pobyt we Francji był zabroniony.

— Z Saragossy donoszą, że naczelnik powstańców Baron *Hervés* i jego syn, jako też kilku innych naczelników, poymani zostali przez wieśniaków z obwodu Teruel w Arraгонii.

— Obliczają, że liczba petycy, które podczas teraźniejszego posiedzenia Izbie deputowanych podane będą z żądaniem reformy prawa o wyborach, 200 wynosić będzie.

— *Gazette de France* zawiera na wstępie swych dzisiejszych wiadomości adres, winszujący *Xięźnie Berry*, *Xięciu Bordeaux* i royalistom.

— Na wczorajszym posiedzeniu Izby parów, po uznaniu praw nowych czterech parów, udali się parowie do swych biur, dla roztrząsania projektu do adresu. Publiczne posiedzenie zostało tak przez godzinę przerwane, z czego wnioskować wypada, że w projekcie poczyniono niektóre zmiany. O 5 godzinie powrócili wszyscy parowie do sali posiedzeń, a Hrabia *Molé*, jako sprawozdawca, odczytał adres, który nie był niczem innem, tylko opisaniem mowy z tronu, a przyjęcie jego większością, 96 głosów przeciw 4 nastąpiło. Nim zgromadzenie się rozszło, wybrano przez losy wielką deputacyą z 20 parów, którzy z Prezydentem na czele, Królowi adres złożyć mają.

— Od 1 stycznia będzie w Madrycie 7 nowych dzienników wychodzić, a tak podniesie się liczba czasopismów madryckich na 18.

— Dziennik *Sentinelle de Bayonne* zawiera o sprawach hiszpańskich, co następuje: „Walka pod *Guernica* była najzaciętszą, którą w tej wojnie stoczono; bliższych szczegółów tej walki codziennie oczekujemy. *Guernica* zdaje się być głównym zbiegowiskiem

ника кажется быть главнымъ пристанищемъ возмущенныхъ карлистовъ; каждый домъ въ семь городъ достаточно снабженъ оружіемъ и потому составляетъ малую крѣпость; а принимая въ уваженіе, что предводительствуетъ Карлистамъ неустрашимый Забалла, надлежитъ ожидать отчаяннаго сопротивленія. Вообще состояніе баскійскихъ провинцій день отъ дня становится хуже. Мѣстечко Могенте, въ царствѣ Валенціи, смѣжное съ Мурціею, приняло сторону Инфанта Донъ-Карлоса.

— Герцогъ Орлеанскій третьяго дня отдалъ визитъ своему военному начальнику, Маршалу Сульту. Всѣ Министры принимали торжественные визиты.

— Герцогъ Реджіо прибылъ вчера въ столицу, а также Г. Морней, посланникъ нашъ въ Карльсруэ.

— Полученное здѣсь письмо изъ Гибралтара доносить слѣдующее: „18-го и 19-го прошлаго мѣсяца прибыло здѣсь 16 офицеровъ отъ Графа Бурмона и 23-го числа отправились они на корабль въ Генуу. 30-го прибылъ самъ Бурмонъ съ 40 офицеровъ и многими служителями, вообще 59 человекъ. Для себя и 25 своихъ товарищей нанялъ корабль въ Лондонъ; прочие изъ окружающихъ его отправляются въ Италию. Были здѣсь вмѣстѣ съ ними двое французскихъ офицеровъ изъ конституціоннаго войска, которыхъ Донъ Мигуэль взялъ въ плѣнъ; возвращаются они въ армію Донъ-Педро; и были съ великимъ радушіемъ принимаемы здѣшними жителями. Бурмонъ же и его товарищи совершенно противнымъ манеромъ приняты были.“

— Въ Испаніи арестованы многіи знатныя особы, по случаю открытаго заговора въ Гвеска и Барбастро; въ семь послѣднемъ мѣстѣ арестованы: одинъ Каноникъ, одинъ Генеральный Викарій, одинъ Начальникъ бывшихъ королевскихъ волонтеровъ, бургомистръ сего города и писарь; въ Аугесъ двое офицеровъ войска вѣры, а въ Респенъ также двое офицеровъ. Въ деревнѣ Руэта войска Королевы захватили шесть сундуковъ съ деньгами, которые назначены были для инсургентовъ; начальникъ освѣдомившись, что деньги сіи высланы были изъ монастыря Санъ Жуанъ де ла Перра, отправился въ оный съ нѣсколькими офицерами; но настоятель сего монастыря бѣжалъ уже, какъ говорить, во Францію.

— Съ давнихъ временъ существовало обыкновеніе, что члены совѣта адвокатовъ приходили съ поздравленіемъ Новаго года къ первому Предсѣдателю Королевскаго Суда, къ Президентамъ Палаты и къ Генеральному Прокурору. Теперь, въ слѣдствіе общаго постановленія, оставили таковыя изъясненія въ жливости.

— Говорятъ, что Перъ, Г. Кузенъ, вновь будетъ отправленъ въ Германію для переговоровъ, относительно брака Орлеанскаго Герцога съ одною Принцессою Нѣмецкою. (*Gaz. War. Codz.*)

— Огорчительнымъ доказательствомъ безправности во Франціи, можетъ служить большое число незаконно рожденныхъ дѣтей. Въ нѣкоторыхъ Департаментахъ число оныхъ удвоилось въ продолженіи дѣсяти послѣднихъ лѣтъ. Въ Парижѣ число таковыхъ составляетъ болѣе, нежели четвертую часть законно рожденныхъ, и въ 1833-мъ году было подкидышей 7,800.

— Постановленіе Короля отъ 9-го прошлаго Декабря о возстановленіи въ Лионѣ Факультета Наукъ, обрадовало жителей сего города. Однакожь въ семь факультетѣ преподаваемы будутъ только математическіе и естественныя науки; ибо философіи, исторіи и политическихъ наукъ опасаются во Франціи. Слѣдственно факультетъ сей состоятъ будетъ только изъ 7 кафедръ: математики, вмѣстѣ съ анализомъ, механикою и астрономіею, физики, химіи, зоологіи, ботаники, минералогіи и геологіи. Ожидать можно, что кафедры сіи соединенныя съ тамошнимъ ботаническимъ садомъ и обсерваторіею, возвратятъ Лиону прежнюю славу въ ученомъ отношеніи.

— 8 Января —

Г. Ласъ-Казасъ представилъ въ Палату Депутатовъ прошеніе, о дозволеніи возврата во Францію особамъ принадлежащимъ къ фамилии Наполеона.

— Въ вчерашнемъ засѣданіи Академіи Французской, Г. Персеваль Гранмезонъ читалъ пятую пѣснь своей поэмы: *Бонапартъ въ Египтѣ*.

— Пишутъ изъ Барцелона отъ 28-го прошлаго Декабря: „Арестовано здѣсь 84 лица, которые участвовали въ заговорѣ. Въ томъ числѣ находится 32 монаховъ, а также повѣренный бывшаго Генераль-Капитана Графа Еспанья.“

— Здѣшніе журналы доносятъ о немедленномъ прибытіи въ сію столицу двухъ владѣтельныхъ нѣмецкихъ Герцоговъ. (*Dzien. powsz.*)

Великобританія.

Лондонъ, 27 Декабря.

Здѣшнее Испанское Посольство не получило е-

взбурzonych karolistów; każdy dom tego miasta jest sownicie w broń zaopatrzony, i staje się przez to poniekąd małą twierdzą, a uważając jeszcze, że karolistami dowodzi nieustraszony Zaballa, trzeba oczekiwać rozpaczającego oporu. W ogólności położenie baskijskich prowincyi pogorsza się codziennie. Małe miasto Mogente, w królestwie Walencyi, nad granicą Murcyi, oświadczyło się za Infantem Don Carlos.

— Onegday oddał Xiążę Orleanu wizytę swojemu woyskowemu naczelnikowi marszałkowi Soult. — U wszystkich ministrów była wielka gala wizytowa.

— Xiążę Reggio przybył wczoray do stolicy, także P. Mornay, nasz poseł w Karlsruhe.

— Nadesłany tu list z Gibraltaru donosi, co następuje: „Dnia 18 i 19 z. m. przybyło tu 10 oficerów od hrabiego Bourmonta, i odpłynęli d. 23 na okręcie do Genui. Dnia 30 przybył Bourmont sam z 40 oficerami i znaczną liczbą sług, ogółem 59 osób. Dla siebie i 25 swoich towarzyszy najął okręt do Londynu; reszta jego kolegów udaje się do Włoch. Było tu z nimi także dwóch francuzkich oficerów woyska konstytucyynego, których Don Miguel zabrał w niewolę; wracają oni znówu do woyska Don Pedra; byli bardzo uprzejmie przyymowani przez obywateli. Bourmont i jego kolledzy wcale innego doznali przyjęcia.“

— W Hiszpanii aresztowano wiele znakomitych osób, w skutek odkrytego spisku w Huezca i Barbastro; w tém ostatniemъ mieyscu jednego kanonika, jednego jeneralnego wikaryusza, jednego dowódcę byłych królewskich ochotników, burmistrza miasta i pisarza; w Augues dwóch oficerów woyska wiary, a w Respen także dwóch oficerów. W włości Rueta zabrano woysko Królowey sześć skrzyń z pieniędzmi, które przeznaczone były na zapłacenie powstańców; dowiedziawszy się dowódzca, iż ta kassa pochodziła z klasztoru San-Juan de la Perra, udał się tamże z kilkoma oficerami; jednakże przeor już schronił się, jak mówią, do Francyi.

— Od niepamiętnychъ czasów był zwyczaj, że Członkowie Rady Stanu Adwokatów winszowali Nowego-Roku pierwszemu Prezesowi Król. Sądu, Prezesom Izby i Jeneralnemu Prokuratorowi. Teraz zaś, w skutek wspólnie uchwalonego postanowienia, zaniechali tychъ wynurzeń grzeczności.

— Głoszą o nowémъ wysłaniu para P. Cousin do Niemiec; ma on odprawić układy względemъ zaślubin Xięcia Orleanu z jedną Niemiecką Xiężniczką. (*G.C.W.*)

— Smutnymъ dowodemъ demoralizacyi we Francyi, jest wielka liczba dzieci nieprawego łoża. Są departamenta, gdzie liczba ichъ podwoiła się od latъ 10. W Paryżu liczba ichъ wynosi więcej, niżъ czwarta częśćъ urodzonych zъ prawego łoża, i w roku 1833 było 7,800 podrzutek.

— Postanowienie Królewskie z d. 9 Grudnia, przywracające w Lugdunie wydziałъ umiejętności, uradowało tamecznychъ mieszkańców. Wydziałъ ten jednakъ obeymować będzie tylko umiejętności matematyczne i naturalne; bo filozofii, historyi i naukъ politycznychъ obawiają się we Francyi. Będzie więc tylko 7 katedr: matematyki, połączoney zъ analizą, mechaniką i astronomią, fizyki, chemii, zoologii, botaniki, mineralogii i geologii. Spodziewać się można, iż katedry te zъ tamecznymъ ogrodemъ botanicznymъ i obserwatoryum, przywrócą Lugdunowi dawniejszą sławę, pod względemъ naukowymъ.

— Dnia 8 Stycznia. —

— Pan Las Cazarъ podał Izbie Deputowanychъ petycyą o dozwole nie Członkomъ rodziny Napoleona powrotu do Francyi.

— Na wczorayszémъ posiedzeniu akademii francuzkiej, Pan Perceval Grandmaisonъ czytałъ piątą pѣsнь swego poematu: *Bonaparte w Egipcie*.

— Z Barcelony piszą pod d. 28 Grudnia: „Właśnie aresztowano tu 84 osób, które miały należeć do spisku. Znajduje się między niemi 82 zakonnikówъ, oraz pełnomocnikъ Hrabiego Espana, byłego Jeneralnego Kapitana.“

— Dzienniki nasze donoszą o niezwłocznémъ przybyciu dwóchъ udzielnychъ Xiążątъ Niemieckichъ do tutejszej stolicy. (*Dzien. Powsz.*)

A N G L I A.

Londyn dnia 27 Grudnia.

Tuteysze poselstwo Hiszpańskie nie otrzymało je-

ще официального известия о вступлении Испанских войск в Португалию. В дипломатических обществях уверяют, что Испанское Правительство требует удаления обоих враждебных братьев из Португалии.

— С острова *Маурикия* (Иль-де-Франса) получены известия по 10-е Сентября: там взяты под стражу 6 человек, обвиненных в Государственной измене. Из отобранных у них бумаг оказалось, что в заговор их замешаны еще другие люди, и сильные меры, принятые по сему случаю тамошним Правительством, внушили колонистам смелость сделать еще множество показаний против обвиненных. Помянутые 6 арестантов признаны зачинщиками тайной составившагося в 1832 году общества вооруженных людей, под названием „волонтеров“, и из допроса их надбьются получить много объяснений, касательно прежнего заговора.

— В одной из здешних газет сказано: „При последнем посещении Дувра Герцогом *Веллингтоном*, стоявшим у городских ворот сей крепости отряд стрельковой бригады встретил его, как главного Начальника 5-ти гаваней с обыкновенными военными почестями. Отрядом сим командовал Майор Маркиз *Дуэро*, старший сын Герцога и, вероятно по неосмотрительности, был в обыкновенном платье; Герцог, казалось, сего не замечил; но прибыв домой написал жалобу в военный Департамент, что караульный Офицер неисполнил обязанности службы. На бывшем в сей же самый день обиде, Маркиз явился в полном мундире; Герцог и тут ему ничего не сказал; но со следующею почтою получено от Главнокомандующаго приказание; посадить Маркиза Дуэро на 24 часа под арест, за то, что командун отрядом, он не имел на себя мундира своего полка. Справедливость заставляет нас сказать, что Лорд Дуэро без роппа подвергся сему наказанию, и по получении свободы принес Герцогу благодарность за столь строгий, но справедливый, мер.

— В Портсмуте собралось теперь до 150 отправляющихся в иностранные земли купеческих кораблей, которые ожидают благоприятнейшей погоды и попутного ветра. На прошедшей неделе здесь были опять весьма сильные бури, но не причинили однакоже ни какого вреда кораблям.

— Природные жители Ост-Индии очень стараются распространить у себя просвещение: в Мадрасе составилось ученое Общество, под названием: „Карнатикского Литературного Общества.“ Несколько отличнейших Мадрасских уроженцев находятся в оном членами.

— 28-го Декабря. —

Князь *Таллейран*, которому 2 Февраля исполнится 79 лет от роду, кажется еще более ослабевшим во время своего отсутствия из Англии; по словам газ. *the Courier*, он едва может встать на невысокую лестницу, а потому старшины клуба, в котором Князь обыкновенно играет в вист, приказали замкнуть лестницу, ведущую в игорную комнату, весьма отлогою настилкою.

— Якоря для Английского флота ежегодно стоят до 500,000 ф. стерл.; якорь первой величины стоит 400 ф. стерл. и на изготовление оного потребна 40 дневная работа двадцати человек.

— В прошедшей четверг было собрание Королевского Общества, в котором между прочим Капитан Росс читал сочинение свое об открытии магнитного Северного полюса; в Мае 1831 года ему удалось, с помощью потребных инструментов, найти настоящий пункт оного и линию магнитного меридиана; но Капитан Росс прибавил однакоже, что наблюдения его требуют еще проверки и что к Северу и Северо-Западу от определенного им пункта надобно сделать точнейшие исследования. (С. П. В.)

— 3 Января. —

Г. Георгий Ламб бывший член Парламента, а со времени наименования Грея Министром, Государственный вице-секретарь в Министерстве внутренних дел, скончался.

— Пароход *Джемс-Оуат*, прибывший в Портсмут доставил газеты и письма из Лиссабона, от 22 прошлого Декабря. Получил там известие последних чисел об атаке произведенной Мигуэлистами на Порто со стороны Аргуэлето. Число Мигуэлистов доходило до 5,000, потеря понесенная ими была значительна. Со стороны конституционистов было слишком сто человек убитых, и в том числе Полковник Пехото; десятый пехотный полк, стоящий в Опорто и волонтеры того же города, заслуживают отличного воспоминания. Адмирал Нэпьер сдвигал немаловажную добычу. Большой купеческий 20-ти пушечный корабль, под мигуэлистскою флагою вошел на реку Таг, а суда

еще официального дознания о входе войск Испанских в Португалию. В дипломатических товариществах уверяют, что Рząd Hiszpański żąda oddalenia się obu nieprzyjacielskich bractw z Portugalii.

— Z wyspy Św. *Maurycego* (Isle-de-France), otrzymano wiadomości do 10go Września. Ujęto tam sześć osób, oskarżonych o zdradę państwa. Ze znalezionych u nich papierów okazało się, iż do spisku tego zamieszane są inne osoby, i silne środki przedsięwzięte z tego powodu przez rząd tameczny, natchnęły kolonistów śmiałością, uczynić jeszcze mnóstwo zeznań przeciwko oskarżonym. Tych sześciu uwięzionych uznano za naczelników tajemnie utworzonego w 1832 roku towarzystwa uzbrojonych ludzi pod nazwaniem „Wolontierów“ i spodziewają się z egzaminu ich, odkryć wiele objaśnień względem przeszłego spisku.

— W jednej z tutejszych gazet wyrażono: „Podczas ostatniej bytności Xięcia Wellingtona w *Douvres*, oddział brygady strzelców, który stał przy bramie mieyskiej tej twierdzy, przyjął go jako głównego Naczelnika pięciu portów ze zwykłemi wojskowemi honorami. Oddziałem tym dowodził Major Markiz *Duero*, starszy syn Xięcia, i, zapewne przez nieuwagę, był w pospolitym ubiorze; zdawało się, że Xięże tego nie postrzegł; lecz przyjechawszy do domu zaniósł skargę do departamentu wojskowego, że będący na straży oficer niewypełnił obowiązków służby. Na były w tymże dniu obiad, Markiz przybył w zupełnym ubiorze; Xięże i tu nie mu nie powiedział, lecz następnej poranku przysłany został od Głównodowodzącego rozkaz dzienny; posadzić Markiza Duero na 24 godzin do aresztu, za to, że dowodząc oddziałem nie miał na sobie mundur swego półku. Sprawiedliwość wymaga po nas wyznać, że Lord Duero bez szemrania poddał się tej karze, i po uwolnieniu swém podziękował Xięciu za tak surowy, lecz sprawiedliwy, postępek.

— W Portsmouth, zebrało się teraz do 150 kupieckich okrętów udających się do obcych krajów, które oczekują pewniejszej pogody i przyjaznego wiatru. W przyszłym tygodniu były tu także znowu gwałtowne burze, nieuszkodziły jednakże okrętom w niczem.

— Rodowici mieszkańcy Indyi Zachodnich, starają się bardzo rozszerzać u siebie oświecenie: w Madras utworzyło się Towarzystwo Naukowe, pod nazwiskiem: *Karnatyjskiego Towarzystwa Literatury*. Kilku znakomitych obywateli Madraskich są jego członkami. (G.S.P.)

— 28 Grudnia. —

Xięże *Tayllerand*, który dnia 2 Lutego skończy 79 rok życia, zdaje się że jeszcze bardziej osłabiał na siłach podczas swej niebytności w Anglii; wedle słów gazety *Courier*, ledwie może on wstąpić na niewysokie schody, z tej więc przyczyny, Dyrektorowie Klubu, w którym Xięże grywa zwyczajnie w wista, kazali przerobić bardzo spadziste schody, prowadzące do pokoju gdzie grają.

— Kotwice dla floty Angielskiej kosztują corocznie do 500,000 funtów szterlingów; kotwica pierwszej wielkości kosztuje 400 f. szterlingów, i dla zrobienia jej potrzeba, ażeby 20 ludzi pracowało 40 dni.

— W przeszły czwartek było posiedzenie Królewskiego Towarzystwa, na którym między innemi, Kapitan Ross czytał rzecz o odkryciu przez siebie północnego bieguna magnesowego; w Maju 1831 roku udał się mu, za pomocą stosownych narzędzi, znaleźć prawdziwy punkt onego i linię południka magnesowego: jednakże Kapitan Ross przydał, że postrzeżenia jego wymagają jeszcze sprawdzenia, i że ku Północy oraz ku Północo-Zachodowi od oznaczonego przezeń punktu należy uczynić pewniejsze badania. (G.S.P.)

— 3 Stycznia. —

P. Jerzy Lamb, były Członek Parlamentu, a od utworzenia ministerium Greja, podsekretarz stanu w Ministerium spraw wewnętrznych, zakończył życie.

— Okręt parowy „James Watt“, który do Portsmouth zawinął, przywiózł gazety i listy z Lizbony z dnia 22 grudnia. Dowiedziano się tam w ostatnich dniach o natarciu przez miguelistów, na Porto ze strony Arguélito skutecznym. Liczba nacierających miguelistów wynosiła 5,000, a strata ich była znaczna. Ze strony zaś konstytucjonistów legło sto ludzi, między którymi półkownik Pexioto; dziesiąty półk liniowy z załogi Oporto i ochotnicy tego miasta na chlubne zasługują wspomnienie. Admirał Napier zrobił znaczną zdobycz. Wielki bowiem okręt kupiecki z 20-ści działami, z miguelistowską banderą zawinął do Tagu, a okrętom konstytucjonistów udało się po kilku wystrzałach go opanować. Ten okręt został przed

конституционистов, послѣ нѣсколькихъ выстрѣловъ, успѣли завладѣть онымъ. Корабль сей, за полтора года до того, имѣя съ собою нѣсколько приговоренныхъ въ изгнаніе, отправленъ былъ Донъ Мигуэлемъ въ португальскія владѣнія въ Африку, послѣ того совершилъ путешествіе въ Остъ-Индію, а теперь съ большими запасомъ колоніальныхъ товаровъ и полтора миліономъ въ золотѣ и серебрѣ, возвратился, не зная совершенно, что въ продолженіе сего времени Донъ Мигуэль принужденъ былъ выступить изъ Лиссабона, и что царствовать Донъ Педро именемъ Донны Маріи. — Генераль Стубсъ, въ воздаяніе заслугъ полученныхъ имъ для города Оporto, пожалованъ званіемъ Пера и получилъ наименованіе Барона де-Вилла-Нова-де-Гаія. — Непотвердился слухъ объ отставкѣ Главнокомандующаго войсками Донъ Мигуэля М'Дональда. — Сиръ Кампбелъ, любимецъ Донъ Мигуэля, пойманный на англійскомъ суднѣ, находится еще въ крѣпости Св. Георгія. Онъ, какъ англійскій поданный, просилъ англійское Министерство о ходатайствѣ за немъ у Правительства Донны Маріи, но въ семь прошеній получилъ отказъ.

— Донна Марія пожаловала супругу Адмирала Напьера орденомъ Св. Изабеллы.

— Денежные курсы въ здѣшней биржѣ сихъ чиселъ оставались на одной степені; консолиды вовсе не повышаются; однакожъ имѣли полезное вліяніе въ сей биржѣ извѣстія полученныя изъ Вѣны въ частныхъ письмахъ отъ 19 прошлаго мѣсяца, которыми списали всеобщее довѣріе, что Австрійскій кабинетъ употребляетъ всѣ средства для успокоенія Восточныхъ дѣлъ, и что о дальнѣйшемъ содержаніи мира въ Европѣ, старается по всей возможности. Вчера на биржѣ совершенно много денежныхъ оборотовъ съ португальскими фондами, ибо всѣ увѣрены въ томъ, что совместное посредничество Испаніи съ Англіею въ скорѣй положитъ конецъ распрямъ въ Португаліи.

— Доходы Соединенныхъ Штатовъ Сѣверной Америки составляли 63 миліоны; расходы же 25 миліоновъ фунтовъ стерл.; потому государственный долгъ въ наступающемъ году уменьшится на 4,760,082 фун. ст., а въ 1835 году совершенно погашенъ будетъ.

— Вышніи торговьи отношенія будутъ предметомъ тщательнаго разсмотрѣнія въ предстоящемъ заведеніи. Г. Робинсонъ, котораго предполагаютъ назначить Предсѣдателемъ Коммиссіи Ллойдовъ, возвратился изъ путешествія, въ которомъ мужъ сей, опытный по коммерческимъ дѣламъ, собралъ свѣдѣнія о всѣхъ таможенныхъ системахъ и торговыхъ отношеніяхъ, отъ С. Петербурга до Неаполя.

— Лордъ Альторпъ выдалъ предложенія къ духовенству съ требованіемъ, дабы ему представленъ былъ точный отчетъ въ десятинахъ. Министръ сей требованіе свое изъяснилъ такимъ образомъ, что духовенству невозможно будетъ уклониться отъ оного.

— По послѣднимъ донесеніямъ изъ Лиссабона, Принцессы Инфантики выѣхали изъ Алентехо, но Донъ Мигуэль все еще пребываетъ въ Сантаремъ.

— 4 Января.

Журналъ *Times* съ нѣкотораго времени непрерывно помѣщаетъ статьи противу Пруско-Нѣмецкаго таможеннаго Союза, ознаменованныя излишнею извѣстностію и желчію.

— Англійскіе журналы представляютъ Пруско-Нѣмецкій таможенный Союзъ, какъ новую континентальную систему, которая будетъ имѣть величайшее вліяніе на Англію, хотя тарифъ относительно заграничныхъ товаровъ за нѣсколько еще мѣсяцевъ будетъ постановленъ. Нѣкоторые журналы полагаютъ коммерческую цѣль сего Союза переходомъ только къ политической.

— Многіе изъ Англичанъ пріобрѣтаютъ землю въ Греціи. Адмиралъ Сиръ Пултеней Малькольмъ продалъ имѣніе свое близъ Афинъ, Королю Оттону, и купилъ на то мѣсто семь Италійскихъ острововъ, которые довольно плодородны. (*Gaz. Codz.*)

— Вывозъ золота и серебра на материкъ значительно уменьшается.

— До селъ не прибылъ еще изъ Стокгольма корабль съ вѣщами Лорда *Говарда-де-Вальдена*.

— Съ 23-го по 28-й Декабря прошлаго года отплыло изъ Ливерпуля 146 купеческихъ кораблей въ разныя части міра.

— Газета *Sun* доноситъ: „На вторичное представленіе Португальскихъ Перовъ къ Донъ-Педро, послѣдовалъ ниже прописанный отвѣтъ на имя Герцгерингскаго Князя, который отъ сказанныхъ Перовъ имѣлъ препорученіе, поднести помянутое представленіе. Послѣ изъясненія, что таковое представленіе получено, изъясняется въ отвѣтъ: 1) Что Донъ-Педро прочиталъ съ вниманіемъ протестъ, подписанный 9 Перами, изъ которыхъ 4 не участвуютъ въ засѣданіяхъ Палаты; 2) Что въ отсутствіи законодательной власти не принадлежитъ къ Донъ-Педро толкованіе конституціи;

пѣтора рокомъ, зъ нѣскома выгнанымъ на покѣдзіе, од Don Migneia do Portugalskich posiadłości w Afryce wysłany, poczemъ odprawił podróż do Wschodnich-Indy, a teraz z wielkimъ zapasemъ osadniczychъ towarowъ i pѣtora milionemъ w zлoціe i srebro powrócił, nie wiedzącъ bynajmniej, że tymczasemъ z Lisbony Don Miguel ustąpić musiał, i że Don Pedro w imieniu Donny Maryi panuje. Jenerał Stubbs, w nagrodę położonychъ dla miasta Oporto zasług, otrzymałъ godność para i tytułъ: Barona de Villa Nova de Gaja. Wiadomość o podaniu się do dymissyi miguelistowskiego naczelnego wodza M'Donald nie potwierdziła się. Sir J. Campbell, jak wiadomo, poymany na okręcie angielskimъ, ulubieniecъ Don Miguela, jeszcze siedzi w zamku Sgo Jerzego. Prosiłъ on, jako obywatelъ angielski, o wdanie się angielskiego Ministeriumъ za nimъ do Rządu Donny Maryi; ta prośba została mu atoli odmówiona.

— Donna Marya udzieliła małżonce admirała Napiera krzyżъ i wstęgę orderu S. Izabelli.

— Kursa na tutejszej giełdzie pozostały w tychъ dniachъ prawie narównymъ stopniu, konsolidy bynajmniej się nie podnoszą; korzystny jednakъ wpływъ uczyniły na tutejszej giełdzie doniesienia, przezъ prywatne listy z 19go z. m. otrzymane zъ Wiednia, które powszechną prawie otrzymały wiarę, że gabinetъ austriacki stara się wszelkimi sposobami pojednać interessa wschodnie, i że do dalszego utrzymania pokoju europejskiego przykłada się, ile możności. Na wczorayszej giełdzie porobiono wiele interesówъ w funduszachъ portugalskich, istnieje albowiemъ przekonanie, że wspólnе pośrednictwo Hiszpanii zъ Anglią położy wkrótce koniecъ walce w Portugalii.

— Dochody Zjednoczonych Stanówъ Ameryki Północnej wynosiły 63 milion, a wydatki 25 milion. funtowъ szterl., dla tego będzie długъ narodowy w następnymъ roku na 476,008,2 funt. szter. zniżony, a w roku 1835 całkiemъ opłacony.

— Zagraniczne stosunki handlowe będą na bliskimъ posiedzeniu przedmiotemъ ściśszego roztrząsania. P. Robinson, który ma być postawiony na czele komisyyi Lloydów, powrócił ze stałego lądu, gdzie ten biegły w interesachъ handlowychъ mążъ objaśniłъ się względemъ wszelkichъ systemówъ celnychъ i stosunkowъ handlowychъ, od Petersburga do Neapolu.

— Lord Althorp wydałъ okólniki do duchowieństwa zъ żądaniemъ, aby mu dokładny wykazъ dziesięcin podano. Ten ministerъ uczyniłъ swe zapytania teraz takъ kategorycznie, że duchowieństwu będzie niepodobnemъ uchylić się odъ nichъ.

— Według ostatnichъ doniesień zъ Lisbony, opuścili Xięźniczki Infanti Alentejo, lecz Don Miguel znajduje się jeszcze ciągle w Santaremъ.

— Dnia 4 Stycznia.

Dziennikъ *Times* umieszcza odъ niejakiemu czasu ciągle artykuły przeciwъ Prusko-Niemieckiemu celnemu Związкови, które największą goręczką i uszczypliwością się znamionują.

— Dzienniki angielskie wystawiają Prusko-Niemiecki celny związekъ, jako nowy systemъ kontynentalny, który, chociażъ taryfa względemъ zagranicy dopiero za kilka miesięcy ustanowioną będzie, największy wpływъ na Anglię wywrze. Niektóre dzienniki uważają handlowy celъ tego Związku tylko za przejście do politycznego.

— Wielu Anglików zakupuje grunta w Grecyi. Admirałъ w Lewancie Sir Pulteney Malcolm odprzedałъ swą własność podъ Atenami Królowi Ottonowi, a zakupiłъ natomiastъ 7 wyspъ Petalijskich, które są dosyć urodzajne. (*Gaz. Codz.*)

— Wywózъ złota i srebra do stałego lądu, zmniejsza się znacznie.

— Dotychczasъ jeszcze nie przybyłъ zъ Sztokholmu okrętъ zъ sprzętami Lorda *Howard-de-Walden*.

— Odъ d. 23 do 28 z. m. wypłynęło zъ *Liverpool* 146 okrętówъ kupieckichъ, w różne strony Świata.

— Gazeta *Sun* pisze: „Na drugie pismo Parówъ portugalskichъ, podane Donъ Pedrowi, wyszła następująca odpowiedźъ do Xięcia *Terceira*, który odъ wspomnianychъ Parówъ miałъ polecenie, aby pismo to podałъ. Po oświadczeniu, iż rzeczony pismo zostało odebranemъ, wyrażono wъ odpowiadzi: 1), że Don Pedro przeczytałъ zъ uwagą protestacyę, podpisaną przezъ 9 Parówъ, zъ których 4 nie zasiadają wъ Izbie; 2) iż wъ niebytności władzy prawodawczej, nie należy do Donъ Pedra tłumaczenie, ustawy zasadniczej, ani objaśnianie któregokolwiekъ jejъ artykułu, ile że jejъ ani układałъ, ani nadałъ; ma onъ tylko wysoki obowiązekъ ocalenia rodzinnego swego kra-

ниже объяснение которой либо статьи оной, темъ па-че, что онъ таковой ни сочинялъ, ниже оную жало-валъ; лежить только на немъ высокая обязанность о-свобождения отечества своего, а вмѣстѣ съ нимъ и престола достойной своей дщери, и исполняетъ оную обязанность стараясь соединить независимость поли-тической государственной власти съ интересомъ Чле-новъ Палаты, и при семъ строго соблюдая справедли-вость въ отношеніи всѣхъ жителей; 3) Что протестъ сказанный предложенъ будетъ собранію Кортесовъ въ слѣдующемъ ихъ засѣданіи, и оно по разсмотрѣніи документовъ разрѣшитъ, нарушенали конституція и-ли нѣтъ отзывомъ Министра Юстиціи; 4) Что обра-довалобы сіе Донъ-Педро, если бы подписанные Пе-ры увѣрили въ томъ уваженіи, какое онъ имѣетъ для нихъ за приверженность къ законамъ и Короле-вой и за пожертвованія, понесенныя достойнымъ Пе-ромъ, къ которому адресованъ сей отвѣтъ.“

— 8 Января. —

По частному письму изъ *Пальмаса* отъ 30-го Ноября прошлаго года, на Канарійскихъ островахъ съ большимъ восторгомъ провозглашено Дону-Иза-беллу Королевою Испанскою.

— Король и Королева давали теперь нѣсколько о-бѣдовъ въ *Брейтонѣ*, на которыхъ англійское гостѣ-пріимство во всемъ показалось блестя. Королев-скій столъ всегда изобилуетъ самими рѣдкими лаком-ствами; иностранные дипломатики, которые почти всѣ теперь пребываютъ въ Брейтонѣ, ежедневно при-глашаются къ симъ обѣдамъ. Князь и Княгиня *Ливензъ*, Князь *Таллейранъ* и Княгиня *Дино*, Баронъ *Бюловъ*, *Вессенбергъ* и *Герсдорфъ*, Графъ *Людольфъ* и Г. *Деделъ*, были нѣсколько разъ на обѣдѣ у Ихъ Ко-ролевскихъ Величествъ. Третьяго дня по полудни, Принцесса *Августа* въ первый разъ по послѣдней бо-лѣзни своей явилась вновь при Дворѣ. Король третья-го дня давалъ аудіенцію Г. *Джемсъ-Кокбурну*, а по-слѣ принималъ Князя *Таллейрана*, Княгиню *Дино*, Князя и Княгиню *Ливензъ*, которые прощались съ Ихъ Величествами, и вечеромъ отправились обратно въ Лондонъ, гдѣ и прибыли вчера. Князь *Таллейранъ* тотчасъ послѣ возврата своего, имѣлъ совѣщаніе съ Графомъ *Грейемъ*, а сей имѣлъ также конференцію съ Лордомъ *Пальмерстономъ*, который, равно какъ Лордъ *Русселъ*, вчера возвратился изъ имѣній своихъ въ Лондонъ. Вчера по полудни была конференція ме-жду Герцогомъ *Ричмондомъ*, Генераломъ артиллеріи Г. *Джемсъ-Кемптомъ* и Военнымъ Министромъ Г. *Эллисомъ*. Вечеромъ первый Министръ Графъ *Грей* давалъ обѣдъ для своихъ сотоварищей.

— Капитанъ морской службы *Гопнеръ*, который участвовалъ во всѣхъ послѣднихъ экспедиціяхъ къ сѣверному полюсу, и наконецъ командовалъ тамъ ко-раблемъ *Fury*, который потонулъ 22-го Декабря, скон-чался на 39 году жизни своей, послѣ продолжительныхъ страданій, произшедшихъ отъ трудовъ претерпѣ-нныхъ имъ въ сихъ путешествіяхъ. (*Дзнен. Польш.*)

И С П А Н І Я.

Мадридъ 20-го Января.

Мадридская газета сообщаетъ выданное Генера-льнымъ Капитаномъ Старой Кастиліи Генераломъ Квезадою всепрощеніе. Оно служитъ продолженіемъ къ выданному 3-го Ноября на 20 число. Каждый ин-сургентъ отдающій мѣстному начальству оружіе, ам-муницію и мундиръ, получаетъ всепрощеніе. Изъ та-коваго исключены начальники возмущенія, именно: Священникъ *Мерино*, *Бальмаседа*, *Кувилласъ*, *Вил-лялобосъ*, *Ляндерасъ*, *Кусдрадо*, *Караса*, и *Базиліо* *Гарціа*. Сверхъ того назначено награжденіе для ка-ждаго, кто бы доставилъ вышепоименованныхъ предводителей; за доставленіе Священника *Мерино* 10,000 реалевъ, за 2-го, 3-го и 4-го по 5,000 реалевъ, а за прочихъ по 1,000 реалевъ. Каждый, кто симъ проще-ніемъ не воспользуется, въ четыре часа послѣ пой-манія будетъ расстрѣлянъ. Изъ уваженія что началь-ники карлистовъ обыкновенно только въ сопрово-жденіи 3 или 4, а наиболѣе 17—20 человекъ шата-ются, то коррегидоры, алькады и другіе чиновни-ки тѣхъ мѣстъ, чрезъ которыхъ начальники карли-стовъ проходятъ, будутъ отрѣшены отъ должности, если не употребятъ дѣятельнѣйшихъ съ своей сто-роны мѣръ; жители же, если не будутъ содѣй-ствовать начальству своему, должны уплатить въ на-казаніе 300 червонцевъ. Каждый коррегидоръ, алькадъ или майоръ, незначительный въ своей должности или до-ставляющій карлистамъ средства содержанія, подвер-гается денежному наказанію 100 червонцевъ.

— 23-го Декабря. —

Принцъ Фернандо съ нѣсколькихъ уже дней страдаетъ сильною болѣзнію.

— Правительство предписало арестовать Священника, который Казначеемъ Генерала *Сарсильда*, по перво-му сознанію, отдалъ на руки 30,000 франковъ.

ju, а зъ нимъ разомъ трону достойнейшей своей дочери, и пе-ни го стараясь соединить независимость политической власти съ интересомъ Членовъ Палаты, и при семъ строго соблюдая справедли-вость въ отношеніи всѣхъ жителей; 3) Что протестъ сказанный предложенъ будетъ собранію Кортесовъ въ слѣдующемъ ихъ засѣданіи, и оно по разсмотрѣніи документовъ разрѣшитъ, нарушенали конституція и-ли нѣтъ отзывомъ Министра Юстиціи; 4) Что обра-довалобы сіе Донъ-Педро, если бы подписанные Пе-ры увѣрили въ томъ уваженіи, какое онъ имѣетъ для нихъ за приверженность къ законамъ и Короле-вой и за пожертвованія, понесенныя достойнымъ Пе-ромъ, къ которому адресованъ сей отвѣтъ.“

— Дня 8 Стycznia. —

Листъ prywatny z *Palmas* pod d. 30 Listopada do-nosi, iż na wyspach Kanaryjskich z wielkim zapalem ogłoszono Donnę Izabellę Królową Hiszpańską.

— Królestwo Ichmość dają teraz liczne obiady w *Brighton*, na których się gościnność angielska najswie-tniej okazuje. Stół Królewski bywa zawsze hojnie zastawiony najradszemi przysmakami, a zagraniczni dyplomacy, którzy prawie wszyscy znajdują się te-raz w *Brighton*, bywają codzień zaproszeni. Xiążę i Xiężna *Liveń*, Xiążę *Tayllerand* i Xiężna *Dino*, Baro-nowie *Bülow*, *Wessenberg* i *Gersdorf*, Hrabia *Ludolf* i Pan *Dedel*, byli niedawno kilkakrotnie na obiedzie u Królestwa Ichmość. Onegdaj po południu, Xiężni-czka *Augusta*, pierwszy raz po ostatniej chorobie swo-jej, była znowu na pokojach u dworn. Monarcha dał onegdaj posłuchanie Panu *James Cockburn*, a potem przyjął Xięcia *Tayllerand*, Xiężnę *Dino*, Xięcia i Xię-żnę *Liveń*, którzy pożegnali Królestwo Ichmość, i wie-czorem pojechali na powrót do Londynu, gdzie wczora-raj przybyli. Xiążę *Tayllerand* zaraz po swoim przy-byciu, miał naradę z Hrabią *Grey*, a ten znowu nara-dział się potem z Lordem *Palmerston*, który również, jak Lord *Russel*, wrócił wczoraj z majątności swojej do Londynu. Wczoraj po południu odprawiła się na-rada między Xięciem *Richmond*, Jenerałem artylle-ryi Panem *James Kempt*, i Ministrem wojny Panem *Ellice*. Wieczorem pierwszy Minister, Hrabia *Grey*, dał obiad dla kolegów swoich.

— Kapitan okrętowy *Hoppner*, który znajdował się na wszystkich późniejszych wyprawach, przedsię-ziętych do biegun północnego, a w końcu dowodził tam na okręcie *Fury*, który zatonął, umarł dnia 22 Grudnia w 39tym roku życia swego, po długich cier-pieniach, pochodzących z trudów podróży. (*Dziennik Powszechny*).

H I S Z P A N I A.

Madryt d. 20 Grudnia.

Tutejsza gazeta udziela ogłoszoną przez Jenera-nego kapitana Starej Kastylji, Jenerała *Quesada*, am-nestyę. Jest to przedłużenie ogłoszonej w dniu 3 Li-stopada na dzień 20. Każden powstaniec, składający właściwej władzy broń, amunicję i mundur, otrzyma przebaczenie. Od tej amnestyi wyłączeni są naczelnicy powstania, jako to: *Książdz Merino*, *Balmaseda*, *Cuevillas*, *Villalobos*, *Lauderas*, *Cusdrado*, *Caraza*, i *Basilio Garcia*. Prócz tego wyznaczona jest nagroda dla każdego, któryby wyżej wymienionych przewódców dostawił, i tak: za Xiędzą *Merino* 10,000 realów, za 2go, 3go i 4go 5,000 realów, a za innych 1,000 realów. Każdy kto z tej amnestyi korzystać nie będzie, zostanie po-jeymaniu w 24 godziny rozstrzelany. Ze względu, że dowódcy karlistów zwykle tylko w towarzystwie 3 lub 4, a najwięcej 17—20 osób jeżdżą, zostaną korre-gidorowie, alkaadowie i inne osoby sądowe w tych mieyscach, przez które dowódcy karlistów przecho-dzą, złożeni z urzędów, jeżeli nie okażą wielkiej stano-wości w swych środkach; mieszkańcy zaś, jeżeli swych władz wspierać nie będą, muszą za karę, 300 czerw. zł. zapłacić. Każdy corregidor, alkaad lub major, opieszający w swych obowiązkach albo ułatwiający środ-ki utrzymania karlistom, zapłaci 100 czerw. złotych.

— 23 Grudnia. —

Xiążę Fernando mocno zasłabł od dni kilku.

— Rząd wydał rozkaz aresztowania Xiędzę, który podskarbiem Jenerała *Sarsfield*, według pierwszego wyznania, wręczył 30,000 franków.

— Донъ-Карлосъ, который въ последнее время находился еще въ Португаліи въ городѣ Мирандола, и преслѣдуемый Генералами Родиль и Морилло, укрывся во внутренней части Португальскаго края. Генераль Морилло страдает теперь лихорадкою, мѣсто же его заступает временно Полковникъ Санъ-Хуамена.

— Члены совѣщательной Регенціи представили Королевой проектъ объ упраздненіи монастырей и преобразованіи свѣтскаго духовенства, а также о заведеніи репрезентативнаго образа правленія. Г. Зеа сильно сопротивляется сему проекту. (*Gaz. Codz.*)

ТУРЦИЯ.

Константинополь, 19 Декабря.

Мегмедъ-Али отправляетъ вновь 14,000 регулярныхъ войскъ въ Іеменъ, для заставленія, какъ онъ говорить, выдать одного изъ любимцевъ своихъ, который похитивъ значительныя суммы изъ Государственной казны, укрывается въ сихъ странахъ. Но всѣ полагаютъ, что онъ намѣренъ завладѣть сею богатою провинціею, ибо невѣроятно, чтобы похищенная сумма столь была огромная, дабы могла вознаграждать издержки на сей отдаленный походъ. Прекрасныя равнины южной Арабіи, лежащія подъ благопріятнымъ небомъ надъ Чернымъ моремъ, Персидскимъ заливомъ и Индійскимъ Океаномъ, возбуждаютъ желаніе завладѣть оными, вопреки воли Султана, котораго большая часть жителей здѣсь Шейховъ и Эмировъ признаетъ своимъ повелителемъ. Приготовленія къ сему походу уже окончены и большая часть войскъ отправилась въ Іеменъ; а Султанъ едва за нѣсколько дней до того получилъ о семъ донесеніе изъ Александріи, съ просьбою о дозволеніи на такое предприятие. Сей новый поступокъ оскорбилъ Султана. Полагаютъ что дипломатическимъ порядкомъ изъяснить неудовольствіе свое по сему предмету Египетскому Вице-Королю.

Г. Дюгамель назначенный Россійскимъ Консуломъ въ Александрію немедленно здѣсь отправляется. (*Gaz. Codz.*)

— Дѣльныя представленія Порты заставили удалиться французскую и англійскую эскадры, которые въ последнее время значительно были усилены. Англійскій и Французскій Посланники 15-го того же мѣсяца сдѣлали распоряженіе о предписаніи начальникамъ эскадръ своихъ правительствъ, дабы они возвратились въ Мальту и Тулонъ и ожидали тамъ дальнѣйшихъ приказаній. Въ Смирну отплылъ корабль для уведомленія Французскаго Консула о такомъ распоряженіи. Малое только число военныхъ французскихъ и англійскихъ кораблей останется въ портѣ Смирны для обыкновенной службы. Вѣсть объ удаленіи соединенныхъ эскадръ произвела благополучное впечатленіе на Туркахъ въ здѣшней столицѣ, а также на жителей Пера; можно теперь надѣяться, что всѣ несогласія въ непродолжительномъ времени окончены будутъ мирнымъ образомъ.

— Выѣхавъ отсюда англійскій курьеръ въ Лондонъ, а въ тоже время прибылъ сюда французскій изъ Парижа. Сей послѣдній, привезъ новыя инструкціи для Адмирала Руссена, которыя, кажется, имѣли вліяніе на дѣйствія его въ болѣе дружественномъ духѣ. (*Dz. Pow.*)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Изъ Кельна пишутъ, что къ необыкновеннымъ явленіямъ нынѣшней зимы, принадлежитъ и то, что тамъ во многихъ садахъ цвѣтутъ теперь мигдаловыя деревья.

Все показываетъ, что Англичане великіе охотники до разныхъ выдумокъ, изобретѣній и нововведеній. Недовольно проѣзжать въ часъ по 50 верстъ на паровыхъ повозкахъ безъ лошадей; это все еще очень дорого. Имъ кажется, что Камчадалы и якуты перещеголяли ихъ своею собачьею ѣздою; и имъ вдумалось завѣсть ѣзду сію. Недавно одинъ дворянинъ изъ *East Grinstead* приѣхавъ съ сыномъ своимъ въ Лондонъ въ легкой четырехколѣсной тележкѣ на трехъ собакахъ и увѣрялъ, что онъ ѣхалъ по 7 англійскихъ миль (11 верстъ) въ часъ. Наконецъ Англичане нашли способъ ѣздить не только на парахъ, бумажныхъ змѣяхъ и собакахъ, но даже на деревянныхъ лошадяхъ. Въ прошедшемъ году, въ *Keightley* явилась легкая колясочка, могущая вмѣщать 3 пассажировъ и проѣхать англійскую милю (754 сажень) въ 9 минутъ, которую везла одна деревянная лошадь, поднимавшая ноги, переступавшая и слушавшая вожжей, какъ живое созданіе. (*Galiganis Messenger*)

— Don Carlos, который сіе jeszcze w ostatnich dniachъ znajdował w mieście Mirandola w Portugalii, ścigany przez Jenerałów Rodil i Morillo, schronił się dalej w głąb kraju portugalskiego. Jen. Morillo zastąpił na febrę; tymczasowie zastępuje go półkownik San Juarena.

— Członkowie rejencyi doradczey podali Królowey projekt zniesienia klasztorów zakonniczych, i zaprowadzenia reformy w duchowieństwie świeckiem, jako też zaprowadzenia kształtu rządu reprezentacyjnego. P. Zea sprzeciwia się mocno temu projektowi. (*Gaz. Codz.*)

ТУРЦИЯ.

Константинополь, 19 Грудня.

Mehmed Ali wysyła znowu 14,000 woyska regularnego przeciw Yemenowi, celem (jak wyraża) zmuszenia do wydania pewnego polubienca, który znaczną summę zabrał ze skarbu publicznego, i miał się schronić do tamecznych okolic. Lecz każdy mniema, iż zamierza zdobyć tę bogatą prowincyę: trudno bowiem, aby zabrana summa mogła byдъ tak znaczną, iżby wynagradzała wydatki na tak daleką wyprawę. Piękne niwy Arabii południowej, leżące pod przyjemną strefą, nad morzem Czerwoném, zatoką Perską i Oceanem-Indyjskim, mają wiele powabów do opanowania ich, wbrew woli Suлтана, którego większość mieszkających tam szejków i emirów za władzę uznaje. Miano już ukończyć przysposobienia do tej wyprawy, i większa część woyska wyruszyła przeciw Yemenowi; gdy tymczasem Suлтan, dopiero przed kilku dniami został w tej mierze uwiadomiony z Alexandryi, z prośbą, aby na to przedsięwzięcie pozwolił. Nowy ten czyn, miał obrazić Suлтана. Mniemają, iż drogą dyplomatyczną oświadczy żąd nieukontentowanie swoje wice-królowi Egiptskiemu.

Pan Duhamel, mianowany jeneralnym konsulem Rossyyskim w Alexandryi, wkrótce ma się tam udać.

— Dzielne przeżożenia Porcy sprawiły oddalenie się eskadr francuzkiej i angielskiej, które niedawno znacznie wzmocone zostały. Postowie angielski i francuzki kazali d. 15 b. m. wydać polecenie dowódcom eskadr rządów swoich, aby wrócili do Malty i Tulonu, i stały tam do dalszego rozkazu. Do Smyrny popłynął okręt, celem uwiadomienia Konsula francuzkiego o tém rozporządzeniu. Kilka tylko okrętów wojennych francuzkich i angielskich pozostanie w porcie Smyrny do zwyczajnej służby. Wiadomość o oddaleniu się eskadr połączonych sprawiła najlepsze wrażenie na umyśle tak Turków w tutejszej stolicy, jako też mieszkańców na Pera; jest teraz nadzieja, iż wszystkie zachodzące poróżnienia, będą wkrótce dobrym sposobem załatwione.

— Wyjechał ztąd goniec angielski do Londynu, a w tym samym czasie przybył francuzki z Paryża. Ostatni miał przywieźć Admiralsowi Roussin nowe instrukcje, które (jak zdaje się) przyłożyły się do jego postępowania w duchu bardziey pojednawczym. (*Dzien. Powsz.*)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Z Kolonii piszą, że do nadzwyczajnych zjawisk tegorocznej zimy, należy i to, że po wielu tam ogrodach kwitną drzewa migdałowe.

Ze wszystkiego widać, że Anglicy wielką mają ochotę do rozmaitych wynalazków, odkryć i rzeczy nowotnych. Nie dość im przejeżdżać na godzinę 50 wiorst w parowych pojazdach bez koni; wszystko to jeszcze u nich za drogo. Im się zdaje że Kameczadali i Jakutowie przewyższyli ich w doskonałości jazdy, za pomocą psów; przyszło i im do głowy wprowadzić takową jazdę. Nie dawno pewny szlachcic z *East Grinstead* nie przyjechał do Londynu z synem swoim, w lekkiej o czterech kołach kolaseczce zaprzęzonej trzema psami, który upewniał, że ujeżdżał 7 mil angielskich (11 wiorst) na godzinę. Naostatek Anglicy wynaleźli sposoby jazdy tylko parą, latawcami papierowymi i psami, ale nawet końmi drewnianymi. W roku przeszłym w *Keshgley*, ukazała się lekka kolaska, mogąca pomieścić 3 podróżnych i przebywać milę angielską (745 sażni ros.) w 9 minut; którą ciągnął koń drewniany, dźwigający nogami, stąpający i posłuszny leycom, zupełnie jak żywe stworzenie. (*Galiganis Messenger.*)